

WESTERKERK

AMSTERDAM

Tref.

MAANDBLAD
NR 513
JUNI 2023

Redactie: Cristina M. Pumplun, Rein Niesing, Elka Bak
Prinsengracht 281, 1016 GW Amsterdam - Tel: 020 - 624 77 66
info@westerkerk.nl - www.westerkerk.nl

AGENDA

*De diensten worden via de livestream uitgezonden
en zijn te zien op kerkdienstgemist.nl
en het YouTube kanaal van de Westerkerk.*

Zondag	4 juni	10.30 uur	Ds. H. Koetsveld Organist Evan Bogerd
Zondag	4 juni	17.00 uur	Dr. C.M. Pumplun Organist Evan Bogerd Cantatedienst: 'Höchsterwünschtes Freudenfest' - BWV 194, J.S. Bach Uitvoerenden: Westerkerkkoor, Ensemble `t Kabinet en solisten o.l.v. JanJoost Elburg
Zondag	11 juni	10.30 uur	Prof. dr. H.P. de Roest Organist Evan Bogerd
Zondag	18 juni	10.30 uur	Ds. F.W. Oosterwijk Organist Evan Bogerd
Zondag	25 juni	10.30 uur	Ds. M. van Leerdam Organist Jos van der Kooy
Zondag	2 juli	10.30 uur	Ds. J.P. Schouten Organist Evan Bogerd

VAN DE PREDIKANT

Dit tekstje schrijf ik een paar dagen nadat ik vier retraitsdagen in de Abdij van Berne in Heeswijk heb doorgebracht. Het doet goed om even afstand van alles te nemen om de rust en de stilte te zoeken en me te laten meenemen in het ritme van de broedergemeenschap van de Norbertijnen met hun drie dagelijkse diensten. Door de jaren heen ben ik er vaak geweest, soms met een groep (zoals de Hoofdljnggroep van vorig seizoen) of gewoon alleen.

Elke keer als ik er kom is de gemeenschap kleiner. Er zijn nu nog 11 broeders over, waarvan enkelen ook al op hoge leeftijd. Opvallend is dat ook deze abdij de grote vraag naar een gastenkamer nauwelijks aan kan, terwijl er van interesse om mogelijk te willen intreden vrijwel geen sprake is. En die gasten zijn 'vogels van diverse pluimage' met opvallend veel protestanten.

Dit beeld: de behoefte bij velen aan momenten van rust en bezinning, maar vaak geen doorgaande verbinding met een religieuze plek of gemeenschap; het is een beeld dat in allerlei varianten in de kerk te vinden is en dat de continuïteit van de geloofsgemeenschappen stevig onder druk zet. En tegelijkertijd is er die behoefte aan plekken met hun eigen rituelen van verstillng dus ook.

In dit verband en dichtbij huis is het zo fijn dat drie nieuwe ambtsdragers onze kerkenraad zijn komen versterken na op de Pinksterzondag in hun ambt bevestigd te zijn: Thomas Kloppenburg als de nieuwe ouderling kerkmuziek, Margaretha Pluim als ouderling met het scribaat als taak en Ernst Stoker als diaken. In het voorgesprek benadrukten zij dat zij beseffen dat het kerkenwerk vraagt om mensen die hun steentje daaraan willen bijdragen.

Eerder was ook de naam van Menko Visser genoemd als nieuwe kerkrentmeester, maar hij trok zich om persoonlijke redenen terug. We gaan dus nog op zoek naar een andere vervanger voor Peter Snoeker en dat komt vast goed.

De 'afzwaaiers' hebben dat kerkenwerk ook met grote betrokkenheid, verantwoordelijkheid en vooral liefde voor de kerk gedaan. Elena van Slogteren ondersteunde met veel deskundigheid de activiteiten rondom de kerkmuziek. Peter Snoeker heeft zich zeer ingezet in een combi van kerkrentmeesterlijke taken en als onze afgevaardigde naar de Algemene Kerkenraad en de Centrale Kerkrentmeester Vergadering. Jan Hesseling had als voorzitter van de diakenen de ogen en oren open om bij te kunnen springen waar hulp nodig was. Rein Niesing was als scriba met een waaier aan taken en taakjes drie perioden van vier jaar de spin in het kerkenraadsweb. Hij blijft overigens direct betrokken bij de kerkenraad als technisch voorzitter van de vergaderingen en als ambtelijk secretaris van de nieuwe scriba Margaretha Pluim - en hoe fijn is dat! Gijsbert Siertsema was als lid van het moderamen van de Algemene Kerkenraad verantwoordelijk voor de communicatie van de stedelijke organisatie. Voor alle vijf: heel veel dank voor jullie inzet voor onze kerk!

Even terug naar die dagen in de Abdij. Ik ben daar begonnen in het nieuwste boek van Tomáš Halík 'De namiddag van het christendom' dat in dagblad Trouw met vijf sterren de hemel in werd geprezen. En inderdaad, deze Tsjechische theoloog weet in volstrekt heldere en overtuigende bewoordingen de kanteling van onze tijden te duiden. Met grote overtuigingskracht en vertrouwen diept hij uit de schatten van het christendom de thema's op die de komende tijd het verschil tussen hopeloosheid en hoop zullen maken. Ik ben van plan om dit boek in het nieuwe seizoen in groepsverband te gaan lezen. Nu alvast aanbevolen!

Vakantie

Vanaf maandag 5 juni tot maandag 3 juli ben ik op vakantie. Collega Cristina Pumplun en ik nemen tijdens onze vakanties voor elkaar waar. Ik wens alle Treflezers een mooie eerste zomermaand toe!

Morgengebed-zomerpauze

Vanaf maandag 5 juni tot maandag 4 september onderbreken we de dagelijkse serie morgengebeden. Op dinsdag 5 september hopen we om 8.45 uur de deur weer te openen voor wie om 9.00 uur de dag wil openen met dit verstilde moment van gebed.

Herdenkingsdienst Slavernijverleden

Op de vooravond van de viering van de afschaffing van de trans-Atlantische slavernij wordt op 30 juni om 19.30 uur onder auspiciën van de Raad van Kerken in Nederland in de Nieuwe Kerk op de Dam een herdenkingsdienst gehouden. Het thema van de dienst luidt: Gedeeld verleden – gezamenlijke toekomst, Kerken samen op weg naar heilzame verwerking van het slavernijverleden. Deze herdenkingsdienst is een initiatief van een breed samengestelde netwerkgroep waarin vertegenwoordigers van kerken, de netwerkgroep Heilzame Verwerking Slavernijverleden en Samen Kerk in Nederland (SKIN) samenwerken.

In deze dienst zal voor het aangezicht van God en voor elkaar het leed dat de tot slaaf gemaakte mensen is aangedaan benoemd worden en schuld beleden worden ten aanzien van de rol van kerken in deze geschiedenis. Ook zal de hoop tot uitdrukking gebracht worden dat heilzame verwerking van het slavernijverleden mogelijk is.

Het is mogelijk om bij deze dienst aanwezig te zijn. U kunt zich daarvoor tot uiterlijk 15 juni opgeven bij het secretariaat van de Raad van Kerken via rvk@raadvankerken.nl Het aantal beschikbare plaatsen is echter beperkt. Aanmeldingen worden op volgorde van binnenkomst verwerkt.

De herdenkingsdienst wordt gestreamd door de EO. Omroep Zwart zendt op de avond van 30 juni een programma uit waarin er ook aandacht zal zijn voor deze herdenkingsdienst.

Herman Koetsveld
predikant

IN GEDACHTENIS PAUL SMITS

Op 29 april jl. is Paul Smits op 78-jarige leeftijd overleden. Hij was in het ziekenhuis voor een niet al te ingrijpende operatie, maar nadien verslechterde zijn toestand snel en stierf hij.

Die plotselinge omkering van uitkijken naar herstel naar zijn uitvaart te moeten voorbereiden was voor zijn vrouw Trudy en zijn in het buitenland wonende dochters Noortje en Marijn met hun gezinnen en ook voor zoon Marc die op dat moment ook in het buitenland verbleef een nauwelijks te maken beweging. Zij vonden een mapje aantekeningen dat Paul met het oog op zijn uitvaart apart had gehouden. Met daarin een nadrukkelijke verwijzing naar Psalm 139: die psalm die diep graaft als het gaat om ons menselijke verlangen gekend te zijn, meer nog dan wij onszelf kennen: 'Wat mij ten diepste houdt bewogen, 't ligt alles open voor uw ogen.'

Trudy en hun kinderen vertelden van Pauls nauwkeurigheid (alles werd zorgvuldig geordend), zijn grote inzet als advocaat voor zijn cliënten, van zijn zorgzaamheid en liefde.

Twee perioden is Paul ook in het ambt van ouderling-kerkrentmeester onze Westerkerkgemeente van dienst geweest en zijn betrokkenheid, samen met Trudy, op het reilen en zeilen van onze gemeente was groot. In dit verband is ook een knipsel in dat gedenkwaardige mapje veelzeggend: 'Waar liefde heerst en vrede, daar is God.' Dat gold voor hem voor zijn gezin en de mensen om hem heen, voor de kerk, voor de samenleving.

Met de woorden 'Gij doorgrondt mij' van Psalm 139 zingend en lezend is Paul opgedragen aan de Eeuwige die zijn naam en zijn leven omarmt in zijn grenzeloze Liefde. Mag dat Trudy, haar kinderen en kleinkinderen en allen die Paul missen tot troost zijn.

Herman Koetsveld
predikant

VAN DE KERKENRAAD

Van de voorzitter

Als deze TREF. bij u op de (digitale) deurmat valt, is het Pinksterfeest alweer achter de rug. We kijken dan hopelijk terug op een prachtige Pinksterdienst, waarin het afscheid van vier ambtsdragers en het aantreden van drie nieuwe ambtsdragers plaatsvond.

In de vorige Tref. schreef ik nog 'tenminste drie', maar zoals u in de bijdrage van Herman Koetsveld hebt kunnen lezen heeft Menko Visser zich om persoonlijke redenen teruggetrokken als kandidaat ouderling kerkrentmeester.

Toch worden er drie nieuwe kerkenraadsleden bevestigd. Thomas Kloppenburg is bereid gevonden het ambt van ouderling kerkmuziek op zich te nemen. Daarmee volgt hij Elena van Slogteren op.

We hebben Elena in moderamen en kerkenraad leren kennen als een wijze vakvrouw. Kundig als zij is op het gebied van muziek, maar ook met haar verstand van bedrijfsvoering in het algemeen is zij echt van toegevoegde waarde geweest voor onze kerkenraad. De muzikale lat ligt hoog in de Wester en Elena voelde zich als ouderling kerkmuziek duidelijk erg verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van alles dat met muziek te maken heeft in en rond onze kerk. Gelukkig blijven we haar zien in de Wester en mogen we met enige regelmaat van haar zangkunsten blijven genieten.

Het vinden van een opvolger voor de positie van ouderling kerkmuziek kan best een opgave zijn, maar we spreken de verwachting uit dat we met Thomas Kloppenburg een heel waardige opvolger gevonden hebben. Thomas is voor velen van u een bekend gezicht als lid van de cantorij en tevens is hij betrokken bij onze kerk als koffieschenker.

En zo hebben we dus nu drie nieuwe mensen, die zich willen gaan inzetten voor onze Westerkerkgemeente. Vol goede moed beginnen ze aan hun taak. Als kerkenraad heten we hen natuurlijk van harte welkom. Het is altijd goed, zo'n frisse wind en vragen in de trant van 'waarom doen we dit eigenlijk zo'? Heel passend ook - over frisse wind gesproken - dat ze juist op Pinksteren in het ambt treden.

Tot slot wil ik u graag bedanken voor al het medeleven rond onze huwelijksluiting. Op het moment van schrijven is het weliswaar nog geen 27 mei, maar er zijn nu al veel lieve reacties van verschillende mensen uit onze gemeente en dat doet ons erg goed. Mooi om deel uit te maken van een gemeenschap, denk ik dan!

Annemarie Almekinders
voorzitter kerkenraad

Van de kerkrentmeesters

Om met iets praktisch binnen het college van de kerkrentmeesters van onze geliefde Westerkerkgemeente te beginnen: ik ga na acht jaar (twee termijnen van vier jaar) mijn ambt teruggeven in de dienst van Pinksteren op 28 mei a.s.. Ik heb met genoegen mijn ambt vervuld. Dit is derhalve mijn laatste bijdrage aan de Tref.

Er wordt nu wederom gezocht naar iemand die als kerkrentmeester onze gemeente met raad en daad wil en kan bijstaan. Wordt vervolgd.

Nu over naar wat ons als kerkrentmeesters bezighoudt.

Ten eerste wil ik u bedanken voor uw bijdrage aan de Eindejaarsactie. Met de opbrengst (uiteindelijk zo'n € 6.700,-) gaan we het koororgel weer waterpas trachten te krijgen. Offertes van bedrijven die dat adequaat kunnen doen, zijn opgevraagd. Wordt derhalve vervolgd.

Een tweede onderwerp is dat we op het punt van Kerkbalans 2023 per eind maart 2023 achterlopen op de stand per eind maart 2022. Zowel qua toezeggingen 2023 per eind maart 2023 ten opzichte van de toezeggingen 2022 per eind maart 2022, maar het beeld is ernstiger qua ontvangsten per eind maart 2023 ten opzichte van de ontvangsten per eind maart 2022.

Qua ontvangsten een daling met zo'n 20%, want per eind maart 2023 € 38.000,- ten opzichte van € 47.000,- per eind maart 2022.

Nu kan het zijn dat wij allen in 2023 simpelweg iets later in het jaar betalen dan in 2022 en in de jaren daarvoor, maar voor het moment vind ik deze daling zorgelijk.

Ik wil u niet vermoeien met een verwijzing naar het penningske van de weduwe, maar u weet dat ons aller kerkelijke bijdragen een belangrijke kurk zijn waarop ons gemeentelven drijft. Kerk-zijn is niet gratis.

Kijkt u derhalve nog eens naar uw bijdrage?

Wie de schoen past, trekke hem aan.

Eerder schreef ik ook over de mogelijkheid uw kerkelijke bijdrage fiscaal vriendelijk te maken door middel van een periodieke schenking. U weet wel, dat is een toezegging om 5 jaar lang eenzelfde bedrag te schenken aan de Wester, waardoor zo'n schenking u netto een stuk minder kost. Heel positief voor de gever en voor de Westerkerkgemeente. Het PKA-formulier wordt u op eerste verzoek toegezonden.

Tot zover hetgeen ik u in deze Tref. wilde vertellen over hetgeen wij tezamen voor onze Westerkerkgemeente kunnen betekenen, om ook met euro's verder te werken aan het geloven in het hart van de stad.

Peter Snoeker

voorzitter college van kerkrentmeesters/ouderling

MENSEN IN EN OM DE WESTER: ERNST STOKER

Ernst Stoker is met Pinksteren bevestigd als diaken. Cristina Pumplun mailde met hem over zijn band met de Wester en hoe hij tegen zijn nieuwe taak aankijkt. In de komende nummers van de Tref. zullen ook de kersverse scriba Margaretha Pluim en ouderling kerkmuziek Thomas Kloppenburg zich op deze plaats aan u voorstellen.

1. Ernst, hoe ben je bij de Wester betrokken geraakt?

Ik ben in de Wester gekomen via de cantatediensten. De sfeer en - verassend genoeg - vooral de woorden spraken mij aan. Ik ben gaandeweg de gewone zondagsdiensten gaan bezoeken en voelde me daar thuis en meegenomen in een broodnodig moment van stilte en bezinning. Natuurlijk helpen de muziek en de prachtige lichte ruimte enorm. Bovendien is het zingen van de mooie kerkelijke liedkunst mij dierbaar geworden. Om met Augustinus te spreken: wie zingt, bidt dubbel. Dat is nu alweer ruim tien jaar geleden en ik kan me de week niet meer voorstellen zonder dat mooie begin. De laatste jaren doe ik deurdienst en leer zodoende de gemeente iets beter kennen. Ook dat maakt dat ik me steeds meer betrokken voel.

2. Waar kom je vandaan als je naar de Wester gaat op zondagmorgen?

Ik kom op de fiets van het Javaeiland: een mooie tocht langs de oevers van het IJ, zelfs als het regent.

3. Waar houd jij je doordeweeks mee bezig?

Ik ben ondertussen gepensioneerd, maar heb mijn hele leven in het bankwezen gewerkt.

4. En nu begin je als diaken. Waar zie je naar uit?

Toen ik gevraagd werd als diaken heb ik even moeten overdenken wat ik zou kunnen betekenen in een ambt binnen een kerk. Voordeel was dat ik als diaken, dus als helper werd gevraagd. Dat sprak me aan. Mijn achtergrond is rooms-katholiek. Ik ben dus niet intiem bekend met de leefwereld van het protestantisme, want daarin ben ik niet opgegroeid. Wat ik er nu van meekrijg, spreekt zeer aan, maar als bedienaar van het Woord zou ik ongeschikt zijn. Als 'helper' echter zie ik wel een taak. Ik zal werkenderwijs moeten ondervinden hoe dat vorm te geven: *ubi caritas et amor, Deus ibi est* (waar liefde is en zorgzaamheid, daar is God), om met de oude Latijnse hymne te spreken.

5. Wat zijn volgens jou de uitdagingen voor een kerk als de Wester in deze tijd?

De kerk in onze tijd: een beladen onderwerp. Leegloop en een negatieve sfeer rond alles wat met religie te maken heeft, doet het ergste vrezen. Ik maak het persoonlijk ook mee, me te moeten verdedigen om kerks te zijn. Het geloof wordt gezien als ouderwets, overbodig en over het algemeen zelfs als gevaarlijk. Ik heb de kerk, in ieder geval zoals hij in de Wester vorm krijgt, als waardevol en hoognodig leren kennen, juist in deze tijd. Wat de kerk te doen staat, zou ik niet weten. Ondertussen is het instituut in de vertrouwensindex tot onder de gehate politiek gezakt. Maar laat de kerk alsjeblieft niet proberen vertrouwen te gaan wekken en zodoende als de politiek in de marketing-val te trappen. De kerk moet vertrouwen, verbinding en zorgzaamheid verkondigen en uitdragen. Per slot van rekening is vertrouwen één van de wortels van het geloof.

MUZIEK IN DE WESTER

Lunchconcerten

Elke woensdag concerteren jonge talentvolle organisten op ons Duyschot orgel. Een half uur muziek van hoog niveau. Van harte welkom!

Aanvang: 13.00 uur, duur: 30 minuten

Toegang vrij, collecte na afloop

Woensdag 31 mei	Iddo van der Giessen
Woensdag 7 juni	Jos Maters
Woensdag 14 juni	Geurt van Lagen
Woensdag 21 juni	Wibren Jonkers
Woensdag 28 juni	Jos van der Kooy

Evan Bogerd
cantor-organist Westerkerk

ENGELSE KOORMUZIEK IN DE WESTER

Een vooraankondiging zodat u het alvast in de agenda kunt zetten: twee wereldberoemde Engelse koren doen begin juli de Wester aan!

Op **woensdag 5 juli 2023** geef het Londonse '**Choir of Royal Holloway**', een van de beste universiteitskoren in Engeland, een concert.

Aanvang: 20.00 uur. De entree is gratis: er is een collecte aan de uitgang.

En op **dinsdag 11 juli 2023** zal er in de Wester een 'Choral Evensong' gehouden worden met het **Magdalen College Choir** (Oxford).

Tijd: 18.00-18.45 uur. Natuurlijk is de entree ook nu gratis: het is tenslotte een kerkdienst. Ook dan zien we natuurlijk uit naar de bijdragen aan de uitgang. Houd ondertussen de website en de sociale media in de gaten voor de actuele informatie.

Cristina Pumplun
missionair vicaris

AMNESTY INTERNATIONAL

Op woensdag 7 juni vindt alweer de laatste Schrijfavond voor Amnesty International voor de zomer plaats. Wij schrijven in het Prinsenhuis van 19.30 uur tot 21.30 uur. Marieke Holleman zal deze keer zorgdragen dat de groep prettig kan schrijven. Zij neemt voorbeeldbrieven en achtergrondinformatie mee. Al het materiaal dat u verder nodig heeft om brieven te schrijven is eveneens aanwezig. Marieke heeft mij wel gevraagd om u te vragen om zelf uw buitenlandse postzegels mee te nemen.

Samen met dominee Koetsveld en Cristina Pumplun heeft de Amnestygroep een mooi plan ontwikkeld. Elke eerste zondag van de maand zal er in de kerkdienst aandacht gegeven worden aan een casus of een actie van Amnesty in die maand. Leden van de schrijfgroep zullen dan in de kerk aanwezig zijn om u in de gelegenheid te stellen na de dienst uw handtekening te zetten voor de betreffende actie.

In de maand juni zullen wij aandacht vragen voor de rechten van vrouwen en meisjes in Afghanistan, die door de Taliban alweer zo lang ernstig geschonden worden.

Misschien wilt u al heel lang een keer komen schrijven, maar bent u nog steeds niet in de gelegenheid geweest. Nu is het mogelijk om maandelijks eenvoudig door uw handtekening te zetten het leven van mensen misschien toch weer een beetje beter te maken.

Nicolette Besemer

DE GRAVEN IN DE WESTERKERK

Cornelis Hoornbeeck

Op 25 november 1722 werd Cornelis Hoornbeeck, woonachtig op 'de Leydsegragt, aan de zuydzyde tussen de Lijnbaens gragt en kleyne Leydse dwarsstraat ' begraven in de Westerkerk. Het grafnummer is niet vermeld. Zijn geboortedatum is ook niet bekend. In 1706 duikt hij op in de stadsarchieven als hij, dertig jaar oud, trouwt met Elisabeth Anna van Jerusalem, 24 jaar. Als beroep bij Cornelis staat vermeld: orgelmaker.

Daarover moet veel meer bekend zijn. Het antwoord is: ja en nee. Wie op google de naam van Cornelis intikt, komt niet direct heel veel tegen. Niet over zijn leven - in het ondertrouwregister van 1706 staat dat hij uit Kopenhagen kwam - en niet over zijn eigen opleiding tot orgelmaker. Het zou kunnen dat hij in de leer is geweest bij Johannes Duyschot. Wel is bekend dat hij als werkgever/leermeester fungeerde voor ene Christian Müller, voor elke orgelliefhebber direct bekend van zijn meesterwerken in Haarlem (Bavo), Leeuwarden (Jacobijner), Beverwijk (Grote Kerk) en Amsterdam (Waalse Kerk). Cornelis Hoornbeeck komt er bekaaid vanaf in de geschiedenis.

Het enige orgel waarvan de bouw zeker aan hem toe te schrijven is, is dat van de Ronde Lutherse Kerk, ook wel Koepelkerk, aan de Singel. Hieronder te zien op de tekening. De pech voor de herinneringen aan Hoornbeeck is dat dit orgel een eeuw na oplevering (1719) in 1822 in vlammen opging. Het huidige Bätzorgel doet er in niets meer aan herinneren. In dezelfde tijd werkte Hoornbeeck in Den Bosch, waar hij het orgel in de Sint-Jan mocht restaureren. Hieraan heeft ook zeker Christian Müller als "eerste knecht" meegewerkt. In 1718 werd een keuringsrapport opgemaakt. Men was tevreden over het werk van Hoornbeeck, enige verbeteringen zouden nog wel moeten plaatsvinden (in 1722 uitgevoerd door Müller). Waar men wel vragen over had, was de lange tijd die nodig was geweest voor de restauratie. Hoornbeeck en Müller wezen in hun verklaring naar de erbarmelijke staat van het orgel. Die was slechter dan aanvankelijk geconstateerd was ten tijde van de overeenkomst in 1715. Hoewel er geen naam van een schuldige genoemd werd, gingen de ogen toch al vrij snel naar de organist in de Sint-Jan, Jacobus Eytzen. In zijn contract stond dat hij verantwoordelijk was om het orgel in goede staat te houden. Eytzen voelde zich kennelijk aangevallen en schreef brieven aan de stadsoverheid waarin hij zowel Hoornbeeck als de keuringsmeesters aanviel. Hoornbeeck schilderde hij als prutser en de keuringmeesters als gunstelingen van Hoornbeeck. Eytzen zou deze zaak verliezen, hij kon zijn aanklachten niet bewijzen en verloor zijn baan als organist.

Vrijwel tegelijk met de werkzaamheden in Den Bosch had Hoornbeeck de opdracht binnengehaald voor de bouw van een nieuw orgel in de Ronde Lutherse Kerk in Amsterdam. Een van de twee concurrenten hiervoor was Arp Schnitger, een zeer gerenommeerde Duitse orgelbouwer, met de bouw en restauratie van vele aansprekende orgels in Noord-Duitsland en Noord-Nederland. Van dat laatste getuigt bijvoorbeeld het 'groene monster' in de Martinikerk Groningen.¹ Hoornbeeck bleef over en sloot in augustus 1715 met de kerkmeesters van de Lutherse Gemeente Amsterdam het contract hiervoor af. Strikte voorwaarde was om het orgel binnen twee jaar op te leveren. Mede doordat hij in die tijd soms maanden afwezig was (restauratiewerkzaamheden in Den Bosch) lukte dit niet. Toch was het oordeel over het resultaat aanvankelijk gunstig. Een jaar later werd dat oordeel bijgesteld, er waren wel verbeteringen gewenst, daar het orgel niet sterk genoeg van klank was voor hen 'die onder de galderij zitten'. Voor de verbeteringen werd Christian Müller ingeschakeld.

In zijn proefschrift over Christian Müller gaat Ab Gritter nog in op vergelijkingen tussen dit orgel in de Ronde Lutherse en dat van ons eigen Duyschot orgel in de Westerkerk, dat ten tijde van 1715 nog maar net dertig jaar eerder in gebruik genomen was. Voor beide orgels was een plan gemaakt dat voorzag in 28 registers. Het Duyschotorgel werd ook expliciet genoemd in het contract met Hoornbeeck.

---

¹ Zo noemt de huidige organist Sietze de Vries vaak liefkozend 'zijn'orgel.

Voor de verschillen en overeenkomsten nodig ik u uit (mede omdat het hier anders te lang en gedetailleerd wordt) beide tekeningen te bekijken. Hoornbeeck zou na de oplevering in 1719 geen grote opdrachten meer krijgen. Mogelijk speelde zijn privéleven hierbij ook een rol. In de zomer van 1719 overleed zijn eerste vrouw. Hij bleef achter met drie kinderen. De jongste, een jongen van vier, overleed in de winter van 1720. Op 22 december 1720 trad hij in het huwelijk met Anna Beijer. Echter zij overleed al ruim een half jaar later en werd eveneens in de Westerkerk begraven op 17 juli 1721. Cornelis overleed zelf op 19 november 1722, ongeveer 47 jaar oud.

Peter Stans

Bronnen:

Gerben Gritter, Christian Müller, 'Der Berühmteste Orgelmacher In Ganz Holland'. Tijdschrift van de Koninklijke Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis Deel 58, No. 2 (2008), pp. 101-130 (30 pages). Published By: Koninklijke Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis (KVNMM).

THEOLOGIE VOOR GEÏNTERESSEERDEN

Een cursus die verrast, boeit en verdiept

Was Ruth nu een brave schoondochter of een doortastende vrouw? Waarom is 1 Korinthiërs 13 niet bedoeld als huwelijkstekst? Hoe beleven andere volken hun geloof? Wat was Paulus voor een man? Hoe kijken we als 21-ste eeuwers aan tegen de wonderen van Jezus? Welke invloed heeft Augustinus gehad op de huidige theologische inzichten? Dit soort kwesties komt aan de orde in de cursus Theologie Voor Geïnteresseerden (afgekort: TVG) in Amstelveen.

De cursus is voor iedereen toegankelijk; vooropleiding of lidmaatschap van een kerk is niet vereist, wel interesse en motivatie. De cursus kent een cyclus van drie jaar. Per jaar worden van eind augustus tot eind april op elke dinsdagochtend van 10.00 – 13.00 uur gedurende 34 weken in totaal 66 lessen (van 5 kwartier) gegeven door enthousiaste, deskundige en ervaren docenten (locatie: Paaskerk, Augustinuspark 1, Amstelveen). Per jaar bedragen de kosten € 350,-. Het is ook mogelijk om de cursus voor één jaar te volgen of om een aantal vakken te volgen uit het aanbod van 12 vakken. Een beperkt aantal cursisten kan de cursus ook online volgen.

Voor meer informatie en of een aanmelding kunt u terecht bij de secretaris: Pieter Licht, tel. 06 83995520, e-mail: tv.amsterdam@outlook.com of via de website: www.tv-amsterdam.nl

Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI)

Als wijkgemeente van de Protestantse Kerk Amsterdam is de Westerkerk door de belastingdienst aangewezen als ANBI.

Zowel de Stichting Cantatediensten Westerkerk als de Stichting Vrienden Westerkerk zijn door de Belastingdienst aangemerkt als Culturele ANBI. Sinds kort heeft ook de **Duyschot Stichting** de Culturele ANBI status.

Voor meer informatie: kijk op de website van de Belastingdienst of betreffende organisatie.

Rekeningnummers van de Westerkerkgemeente

Kerkrentmeesters: NL 47 RABO 0109 2797 00

Collecterekening: NL 51 RABO 0313 5519 28

Stichting Vrienden Westerkerk: NL 30 RABO 0109 9279 66

Diaconie Westerkerk: NL 46 INGB 0004 9718 00

Stichting Cantatediensten Westerkerk: NL 04 INGB 0003 8921 70

WESTERKERK

AMSTERDAM

CANTATEDIENST CANTATA SERVICE

ZONDAG **4 JUNI 2023**

17.00 uur / 5.00 p.m.
Kerk open om 16.30 uur / Church opens at 4.30 p.m.

Johann Sebastian Bach
Höchsterwünschtes Freudenfest – BWV 194

Entree gratis, collecte na afloop / Free entrance, retiring collection

Westerkerkkoor, Ensemble 't Kabinet:
Marjon Strijk, sopraan / Camilo Delgado Díaz, tenor
Florian Just, bas / JanJoost van Elburg, dirigent/conductor
Dr. Cristina Pumplun, voorganger/precentor
Evan Bogerd, orgel

This performance takes place in the context of a church service, as was common practice in the 18th century.
Please note that entering or leaving the church during the service is not possible.

PRINSENGRACHT 281 - 020 624 77 66 - WWW.CANTATEWESTERKERK.NL